

Blazono de Demokratia Respubliko de Kongo

ESPERANTLINGVAJ TEATRAĴOJ

Scenoj en Meza Afriko

Aŭtoroj:

Fraŭlino Masemi Mbi Nelly /Kinshasa: Demokratia Respubliko de Kongo/

kaj

Sinjorino Adri Pásztor /Miskolc: Hungarujo/

Lingve reviziis: Sinjoro István Ertl /Belgio/

Blazono de Hungarujo

2009

LA TRI ESPERANTLINGVAJN

TEATRAĴOJN

/EsperantoLingvokurso-Disputo de Verboj-Princino Andrea/

LA

AŬTOROJ

**Fraŭlino Nelly Masemi /Demokratia Respubliko de Kongo/ kaj Sinjorino
Adri Pásztor/Hungaruj/**

DEDIĈAS

AL

UNIVERSALA ESPERANTO ASOCIO – En Rotterdamo: NEDERLANDO

AL

DKEA kaj ILEI SEKCIO en DEMOKRATIA RESPUBLIKO DE KONGO

KAJ AL

HUNGARLANDA ESPERANTO-ASOCIO en

HUNGARUJO

OKAZE DE LA 150. DATREVENO DE LA NASKIĜO DE

D-RO LUDOVIKO LAZARO ZAMENHOF. LA INICIATINTO DE LA

INTERNACIA LINGVO ESPERANTO

Teatraĵoj

- Manuskriptoj -

I. ESPERANTO LINGVO KURSO

Unu akta

- Dum lerneja instruo de la lingvo Esperanto, infanoj prezentu la teatraĵon -

II. ESPERANTLINGVA TEATRAĴO

PRI

DISPUTO DE VERBOJ

Unu akta

Dum lerneja instruo de la lingvo Esperanto, infanoj prezentu la teatraĵon -

III. PRINCINO ANDREA

Du akta

Aŭtoroj:

Fraŭlino Nelly Masemi mb, / Kinshasa –Demokratia Respubliko de Kongo/

kaj S-rino Adri Pásztor / Miskolc-Hungarujo/

2009

Antaŭparolo

Ankaŭ nome de la unua aŭtorino, la dua aŭtorino akceptis la taskon saluti kaj informi tiujn kiuj prenas en la manojn ĉi tiun manuskripton, pri la cirkonstancoj de la naskiĝo de la tri teatraĵoj:

Esperanto-Lingvokurso, Disputo de la verboj kaj Princino Andrea.

La **ideo** de verko de la unuaj teatraĵoj - por la kongaj esperantistoj, riĉigante pere de tiuj la nacian kulturon de la Demokratia Respubliko de Kongo - naskiĝis en fraŭlino Nelly Masemi mb. Ŝi skribis rete siajn imagojn pri temoj, roloj, nomoj de la rolantoj, lokoj, kaj pri la rolaj paroloj de la aktoroj ŝi faris skizan planon. Eĉ, ŝi aldonis ankaŭ skizon de unu poemo kaj signis, ke ŝi ŝatus havi ankaŭ alian poemon kaj ankaŭ unu kanton. Ŝi petis min por ilia reviziado, kaj petis min tiel agi, ke la teatraĵoj prezentablaj estu ne nur en Kongo, sed ie ajn en la mondo.

Por bone plenumi la peton, la dua aŭtorino ne nur reviziis, sed traverkis prilaborante la verkoskizojn de fraŭlino Nelly Masemi. Sinjorino Adri Pásztor devis kompletigi la originalajn tekstojn. La korektojn de la gramatikaj eraroj faris sinjoro Istvan Ertl (Belgio). s-ino Adri Pásztor aldonis la petitajn poemon, kantotekston kaj la muziknotojn al ĝi. La melodion donas hungara popolkanto..Anstataŭ ĝia teksto verkita estas nova.. Tiel naskiĝis la eta teksta kanto: Kiel lernu esperanton.

La originale hungarlingva popolkanto esparantigite: „Al Debrecen' ni ekiris, meleagron ni aĉetis, haltu koĉer', la korb' truas, meleagro jen forkuras.”

/La vorto Debrecen, montras nomon de hungara urbo, la vorto koĉero signifas la homon kiu surĉare sidante pelas la ĉevalojn, ke ili tiru la ĉaron./ La dua aŭtorino verkis ankaŭ la tekston de la dezirita poemo. Ĝia titolo estas „Kio estas Esperanto?”. . La tutan scenaron de la tri teatraĵoj verkis: sinjorino Adri Pásztor. / Kaj ĉar fraŭlino Nelly folkloron deziris prezenti, kaj vere faris ĝin, sed s-rino Adri trovis tro sanga la agadon, s-rino Adri Pásztor verkis ankaŭ kroman teatraĵon, aldonis al la teksto amhistorion, trian akton en kio ĉio pliboniĝas. Laŭ la ebloj la geamantoj geedziĝos. Kaj en la nova regno poste regos justeco, paco kaj laboro. Same, tiujn vortojn enhavas la ŝtata slogano de la Demokratia Respubliko de Kongo. Verko de s-rino Adri Pásztor, havas titolon PRINCINO ŜEKA, DIZABETI, sed ĝi kuras aparte./ La bildojn de blazonoj de la ambaŭlandaj ŝtatoj – videblaj sur la kovrilpaĝo, la esperanto-stelon la dua aŭtorino elprenis de la Hungara Vikipedio. Aperformon, kovrilpaĝojn de la tri teatraĵoj kunbinditaj, planis kaj faris s-rino Adri Pásztor.

Mi devas mencion fari ankaŭ pri tio, ke la tri teatraĵoj kreiĝis laŭ nia fantazio. Sed al la kovrilpaĝo la ornamajn elementojn sinjorino Adri Pásztor planis tial, ĉar la unua aŭtorino estas patrioto de la Demokratia Respubliko de Kongo, la alia estas patrioto de Hungario. Per la verkado de la tri teatraĵoj renkontiĝas du kulturoj, tre foraj unu de la alia, por riĉigi la mondliteraturon.

Nun iom pri la aŭtorinoj:

Fraŭlino Masemi Mbembi Nelly naskiĝis en Kongo, en la jaro 1979a, en la urbo Bandundu. Ŝi finis bazlernejon en la lernejo NGOWA TOMISA, en la teritorio Popokabaka. Mezlernejon ŝi finis en Liceo de Pastrinoj (Religiulinoj) de Maria, kies nomo estas: LICEO UVUKA MBUNDI, en la teritorio Popokabaka, provinco Bandundu. Ŝi ekzameniĝis el la fakoj komerco kaj administrado. Altlerneje ŝi lernis en la Supera Pedagogia Instituto de ISP-GOMBE (universitato) en la urbo Kinshasa, koncerne turismon, ŝi finis en 2004. Ŝi ricevis la "distingitan diplomon" pri la finitaj studoj de altnivelaj studoj.

En 2007 ŝi eklernis Esperanton. La nomo de ŝia Esperanto-Klubo, kiun prezidas: s-ro Viktor Lufimpu, estas: Junularaj Esperantistoj de UPN. Li estis ŝia instruisto pri la Esperanto-lingvo, poste ŝi lernis sola plu el kelkaj libroj. Ŝi estas membro de Sekcio Konga de ILEI.

Sinjorino Adri Pásztor naskiĝis en 1943 en Hungarujo. Ŝi finis mezlernejon, ekzameniĝis pri Esperanto-lingvoscio, en Universitato *de Sciencoj* en Budapeŝto. Ŝi laboris kiel oficistino, sed ĉiam ŝatintus instrui. Ŝi estas edzino. Esperanton ŝi eklernis en la jaro 1962. Kune kun la edzo László Pásztor, ŝi verkas kaj redaktas la retrevaon *Nordhungaria Informo*, aperantan ĉiun duan monaton: <http://kiralylajos.extra.hu>

Ŝi verkas rakontojn, novelojn, sed havas ankaŭ eseon pri la lingvoj, kaj tradukaĵojn. Ŝi estas membro de HEA, kaj de UEA, delegito kaj fakdelegito de UEA en urbo Miskolc, por Hungarujo.

Per siaj esperantlingvaj verkoj ŝi plenumas sian kordeziron: ŝi tiamaniere instruas la homojn.

Hungario, Miŝkolc, la 24an de novembro 2009a.

Sinjorino Adri Pásztor /=Adrienne Lászlóné Pásztor/

pasztorlaszlo.adri@hdsnet.hu

I.

ESPERANTO-LINGVOKURSO

Unuakta teatraĵo

/Verkis fraŭlino Nelly Masemi /Kongo/ kaj sinjorino Adri Pásztor /Hungario/

Roloj: La instruisto : elegante vestita – lia nomo en la rolo estas:

s-ro Benedikto Mombara

gelernantoj

tri fraŭlinoj, vizitantoj de la lingvokurso - sporte vestitaj

La rolojn de la teatraĵo infanoj prezentu!

Scenejo: La agado okazas en Kinshasa en Meza-Afriko. En la klasĉambro, staras unu aŭ du nigraj tabuloj, tabloj kun seĝoj aŭ benkoj, apud ili sidas la gelernantoj. Sur la nigraj tabuloj estas skribitaj: la nomoj de la sezonoj, la monatoj, krome la nomoj de la tagoj de la semajno. Krom tiuj skribitaj estas tie la numeroj kaj du poemoj. La numeroj estas:

1-10,: unu, du, tri, kvar, kvin, ses, sep, ok, naŭ, dek, dek unu, dek du... dek naŭ, dudek, tridek, kvardek, kvindek, sesdek, sepdek, okdek, naŭdek, cent, ...ducent, tricent, kvarcent... naŭcent mil, miliono...

/La agado komenciĝas per la enveno de la instruisto, kiu salutas la gelernantojn./

INSTRUISTO:

Saluton! Mia nomo estas: Sinjoro Benedikto Mombara

Mi estas via instruisto, kiu instruos al vi Esperanton.

/La klaso ekstaras kaj kune salutas la instruiston, poste ili sidiĝas/

KLASO:

Saluton, sinjoro instruisto!

INSTRUISTO:

Vi scias jam kio estas Esperanto, sed, por memoriĝi vin, sur la tabulon mi skribis poemeton. Prenu viajn kajerojn kaj plumojn, skribu ĝin en viajn kajerojn, por ke poste vi povu ellerni ĝin.

/La klaso skribas, kaj dume alvenas tri fraŭlinoj, kiuj salutas la sinjoron instruisto./

FRAŬLINOJ / kune/:

Saluton, sinjoro instruisto!

INSTRUISTO:

Saluton, fraŭlinoj! Ĉu vi lernas en mia kurso? Hej, vi malfruis!

/Ekparolas unu el la tri fraŭlinoj, poste ankaŭ la aliaj demandadas pri lia studobjekto/

FRAŬLINO OKALA:

Mia nomo estas Okala, la aliaj kun mi venintaj fraŭlinoj nomiĝas: MATONDO kaj SAMBA. Ni estas turistoj en la Demokratia Kongo. Ni alvenis ĉi tien, ĉar ni ŝatus kolekti la interesaĵojn de Kongo. Oni proponis al ni ĉi tiun kurson. Ni ne estas viaj kursanoj. Pardonu pro la ĝeno.

FRAŬLINO MATONDO:

Kion vi instruas, sinjoro instruisto?

INSTRUISTO:

Mi instruas Esperanton.

MATONDO:

Kio estas Esperanto? Ĉu ĝi estas lingvo parolata kaj skribata, do vivanta kaj ne morta?

/Ŝi ne finas la demandadon, kiam interdemandas ankaŭ SAMBA, la tria fraŭlino/

SAMBA:

Ĉu ĝi estas angla, franca, portugaldevena lingvo? Kiu popolo parolas ĝin kaj kiom multe da homoj en la mondo? Ĉu ĝia gramatiko estas malfacila? Kie ni povos ellerni ĝin se ni volos lerni tion?

/La instruisto, montrante al la nigraj tabuloj, respondas/

INSTRUISTO:

Por la gelernantoj mi skribis poemeton sur la tabulojn por informi ilin kio estas Esperanto. Bonvolu ankaŭ vi legi ĝin. Al viaj aliaj demandoj oni informos vin en la Universitato de Kinŝasa. Se vi decidis ellerni ĉi tiun lingvon, tie vi povos anonciĝi al lingvokurso. Nun bonvolu foriri aŭ sidiĝi, atenti, ĉar mi volas daŭrigi mian instruhoron.

/La fraŭlinoj sidiĝas kaj dume legas la poemon sur la nigra tabulo /

KIO ESTAS ESPERANTO?

Esperanto estas lingvo
skribata kaj parolata
ĉie en la vasta mondo
kie vivas homo homa.

Ĉiun lingvon de l' homaro
vi ellerni ne kapablas,
sed pere de Esperanto
ja kreiĝos mondkompreno.

Ĉesu jam najbar-batemo
nur pro lingva malkompreno!
Eble lingv' internacia
helpos je mond' harmonia.

Lernadante Esperanton
hom' kun homo amikiĝas
nin ĉi bela lingvo gvidas
al pli paca mond' -- ni fidas.

/La instruisto al la klaso turniĝas kaj diras./

INSTRUISTO:

Hodiaŭ mi instruos al vi la nomojn de la sezonoj, la nomojn de la monatoj, nomojn de la tagoj de la semajno kaj la numeralojn. Poste, por ekzerci tiujn, vi devos ellerni ankaŭ alian poemeton. Ĉion mi skribis sur la tabulojn. Kiam mi atentigos vin, legu kaj diru laŭte la nomojn post mi. Atenton! Ni komencos. La jaro havas kvar sezonojn. Ili estas: vintro, printempo, somero kaj aŭtuno. La klaso ripetu!

KLASO /ripetas la nomojn/:

Vintro, printempo, somero, aŭtuno.

INSTRUISTO:

Bone. La jaro havas dek du monatojn. Ili estas: januaro, februaro, marto, aprilo, majo, junio, julio, aŭgusto, septembro, oktobro, novembro kaj decembro. Nu, kiu diras al mi: kiu monato estas la unua kaj kiu la lasta? /*Li montras al la anoncanto*/

INSTRUISTO:

Bonvolu vi diri, ke mi povu aŭdi vian respondon.

LERNANTO:

La unua monato de la jaro estas: januaro, la lasta monato estas decembro.

INSTRUISTO:

Bone. Dankon. La bazaj numeraloj estas: unu, du, tri, kvar, kvin, ses, sep, ok, naŭ, dek. La vicon vi povos daŭrigi tiel: dek unu, dek du, dek tri... ĝis dudek. Poste vi povas plukalkuli sammaniere, sed post la dudek naŭ sekvos tridek, kvardek kaj tiel plu ĝis cent, mil, miliono...La ordajn numeralojn ni formas per la finaĵo -a, metante. ĝin post la fino de la baza numeralo. Vidu: Unu, unu-a, du: -dua,dek, deka...

Tagoj de la semajno estas: lundo, mardo, merkredo, ĵaŭdo, vendredo, sabato, dimanĉo.

Nu, prenu viajn kajerojn kaj de la tabuloj skribu la nomojn kaj la numerojn krom la du poemetoj. Kiam vi finos ties enskribon, anoncu tion, kaj ni komencos la ekzercon por memorfiksi la studmaterialon.

INSTRUISTO:

Nu, kiel ni formas la ordajn numeralojn?

IU EL LA KLASO:

Ni metas la finaĵon: –a post la bazaj numeraloj. Ekzemple: tria.

INSTRUISTO:

Mi dankas la respondon.

IU ALIA EL LA KLASO:

Ni estas pretaj por komenci la ekzercon.

INSTRUISTO:

Bonege, legu la tuta klaso la unuan poemeton.

/La klaso legas laŭte la poemon: KIO ESTAS ESPERANTO? Poste la instruisto turnas sin al la klaso kaj petas la gelernantojn multe lerni la studmaterialon. Por klarigi kiel ili lernu, li legas de la tabulo sian alian poemeton./

INSTRUISTO:

Karaj gelernantoj! Nun vi povis sperti, ke Esperanto estas ne malfacila lingvo. Sed tamen, por ke vi ne forgesu, sciu, ke ĝi estas lingvo, kiun vi devas multe lerni, ekzerci, por ke vi povu bone ellerni ĝin. Bonvolu legi laŭte la sekvan poemeton:

KIEL LERNU ESPERANTON?

Lundo, mardo kaj merkredo
poste ĵaŭdo kaj vendredo,
kaj sabato, kaj dimanĉo.
ĉiutage: Esperanto.

Skribu la tekston sub la muziknotojn kaj ellernu tiel!

Lun-do, mar-do kaj merk-red-o
pos-te ĵaŭ-do kaj vend-red-o,
kaj sa-ba-to, kaj di-man-ĉo
ĉi-u-ta-ge: Es-per-an-to.

Lundo mardo kaj merkredo

poste ĵaŭdo kaj vendredo

kaj sabato, kaj dimanĉo

ĉiutage: Esperanto

INSTRUISTO:

Ĉu vi povis bone memorfiksi, kion mi instruis?

KLASO:

Jes, sinjoro instruisto, sekvafoje vi vidos, ke ni bone ellernis vian studmaterialon.

INSTRUISTO:

Ĝis revido, gelernantoj, feriu agrable!

GELERNANTOJ:

Ĝis revido, sinjoro instruisto, bone ripozu!

/Post foriro de la instruisto, ankaŭ la gelernantoj ekstaras, poste ili foriras./

/Se estas teatra kurteno, tion oni devas kuntiri post la foriro de la rolantoj. Sed ne forgesu, ke

ĉiuj rolantoj de la teatraĵo klinu sin al la publiko, ĉar tiu estas la fina ago post la aplaŭdoj

- *Fino* -

TEATRAĴO II.

ESPERANTO-TEATRAĴO

PRI

DISPUTO DE VERBOJ

Unuakta

Verkis: fraŭlino Nelly Masemi /Kongo/ kaj sinjorino Adri Pásztor /Hungario

- La rolojn de la teatraĵo infanoj aktoru!

Roloj: La instruisto: elegante vestita
gelernantoj de la klaso en ĉiutagaj vestaĵoj
tiuj gelernantoj el la klaso, kiuj rolos kiel la disputantaj verboj
la direktoro de la universitato aŭ la gvidanto de tiu loko, kie oni prezentos la teatraĵon, publiko, kiu rigardas la teatraĵon */tiu direktoro estas nur rola, kaj ne la vera/*

Scenejo: La agado okazas ie ajn en Afriko.

Ni vidas la publikon, kaj antaŭ ĝi staras la podio kiu servos kiel la scenejo. Sur la podio, malantaŭe, videblas la klasĉambro kie sidas la gelernantoj.

La agado: */La agado komenciĝas per la alveno de la instruisto, kiu kapsalutas la publikon kaj salutas la gelernantojn./*

INSTRUISTO:

Bonan Tagon, gelernantoj!

KLASO:

Bonan tagon, sinjoro instruisto!

INSTRUISTO:

Alvenis fine la tago, ke vi donu prezenton pri viaj lingvoscio kaj ludamo. Se vi estas pretaj, komenciĝu do via prezento, la Disputo de la Verboj! Ĉu vi estas pretaj por la teatra ludo?

KLASO:

Jes, sinjoro instruisto!

INSTRUISTO: / turnas sin al la publiko kaj salutas ĝin/

Kune kun miaj gelernantoj mi salutas vin karaj ĉeestantoj, kaj ni deziras agrablan amuziĝon al vi. Do, komenciĝu nia teatra ludo!

/Li tiel turnas sin kaj al la gelernantoj kaj al la publiko, ke li parolos samtempe al ambaŭ:/

Mi aŭdis, ke la verboj deklaris sin la plej gravaj ne nur en la frazoj, sed ankaŭ en la vivo. Kiu estas tiuj verboj? Paŝu ili antaŭ nin kaj rakontu kial ili opinias tiel!?

/La aktoroj de la roloj de verboj ekstaras inter la gelernantoj kaj ekvenas antaŭ la publikon. Ili tiel staras flanke, ke ili ne turnu dorson al la publiko, kaj same ne al la gelernantoj kaj ne al la instruisto, ja ili parolos al ili ĉiuj. Ilia vicordo estas de maldekstro dekstren starante: Esti, Havi, Manĝi, Bati, Ami, Morti, Espero. Post aranĝiĝo de la vico sin prezentas la unua verbo, poste sekvas ties agon la aliaj rolantoj.

ESTI:

Mi estas la plej grandsignifa el ĉiuj verboj. Vi, kiuj nun rigardas min, sen mi vi ne ekzistus! Sur miaj ŝultroj baziĝas ĉio.

HAVI:

Jes, mi vidas, ke bona estas la ekzisto de ESTI, sed tamen vi havas nenion. Mi riĉa estas, vi estas nenionhavanto malgraŭ tio, ke vi estas mia frato. Mi estas tre grava. Kial vi pensas ion alian?

MANĜI:

Hej, fratoj! Kial gravas por vi ĉi disputo? Ĉu vi ne hontas pro tio? Vi povas ESTI kaj HAVI.

Sed se vi ne manĝus, kiel vi vivtenus vin? Kiu do estus pli grava ol mi?

BATI:

Ho, mi estas provoka kaj forta! Mi estas la plej forta! Se iu diras, ke li/ŝi estas la plej grandefika el ni ĉiuj, mi batos tiun homon. Tiu homo poste ne povos jam esti, havi, manĝi! Mi estas la plej altranga!

AMI:

Ho, miaj geamikoj! Kial vi interbatalis? Anstataŭ tiu kverelo, amu unu la alian, kiel vin mem! Aŭ vi amu tiel unu la alian, kiel Kristo amas vin! Se vi dubas pri ties bonefiko, rigardu la sanktan biblion! Ĝi atestas pri la dia amo!

MORTI:

Hej, vi: ESTI, HAVI, MANGI, BATI, AMI! Kiu donis al vi kuraĝon paroli tiel?

Se mi aplikos mian potencon super vi, vi ĉiuj ne parolos plu! Tial, mi: MORTI, mi estas la plej grandpotenca!

ESPERI:

Vi ĉiuj, bonvolu diri al mi: kial estas bezonata ĉi disputo? Kiel mia fratino AMI diris, mi diras same:

Kreu komprenon, pacon, ne militon! Haltigu la kontraŭvolantojn kaj paŝu antaŭen! Metu paŝon post paŝo, la problemojn solvu trankvile kaj ne kverelante unu kun la alia! Ĉiu kiu vivas, esperu, ke Esperanto solvos la lingvan problemon de la multlingveco. Frakasu per ĝi la lingvajn barojn inter la popoloj, konigu nian kulturon al aliuloj. Ne sekvu tian manieron per kiuj oni detruas ĉiun homan valoron.

/La verboj kune petas la sinjoron instruisto, ke li diru, kiu estas la plej grava inter la verboj./

VERBOJ:

Estimata sinjoro instruisto, bonvolu prijuĝi, kiu el ni pravas, kiu estas la plej grava?

/La instruisto turnas sin ankaŭ al la publiko kaj diras/

INSTRUISTO:

Estimata publiko, karaj gelernantoj, Verboj!

Mi anoncas mian juĝon, laŭ via peto. Aŭskultu ĝin:

Karaj Verboj, per viaj reprezentoj vi prezentis la tutan mondon, la vivon al kiu vi ĉiuj apartenas. Oni ne kapablas apartigi ties elementojn por decidi, kiu estas grava, pli grava kaj la plej grava.

Vi ĉiuj necesas al la vivo, sed laŭ la vivturnoj la vivo povas esti simpla aŭ riĉhava. Tiel ankaŭ la frazoj povas esti simplaj, ene nur kun substantivo kaj verbo, sed alie povas roli tie ankaŭ aliaj elementoj. Neniam forgesu, ke la vivo gravas, necesas ĝin gardi

, por ke ne malriĉiĝu la mondo. Gravas por la homo la amo, kompreno, paco, ĉar la homa socio plej bone povas progresi en pacaj cirkonstancoj. En nia homa socio gravas krome ĉeesto ankaŭ de multaj ceteraĵoj: la JUSTECO, PACO kaj LABORO, por gardi la vivon de la vivularo kaj en ĝi la homan vivon, kaj la jam atingitajn rezultojn, valorojn.

Kaj nun, por plivigliĝi post la severaj disputoj, aŭdu la sekvan ampoemon, kies titolo estas:

HO MI, HO MI AMAS VIN

Ne, ĉar vi estas bela,

Ne, ĉar vi estas ĉarma,

Ho, ĉar vi estas bona,

Ho, mi, ho mi amas vin!

Refreno: Ho mi, ho mi amas vin.

Via korp' kiel palmo,

la buŝo dolĉa figo,

vizaĝe brilas suno,

enokule du steloj!

Refreno: Ho mi, ho mi amas vin.

Ne pro via amrigard',

ne pro via belpaŝad',

ho, ĉar belas, bonas vi,

ho mi, ho mi amas vin!

/La instruisto denove turnas sin al la teatra publiko kaj al la gelernantoj, kaj diras:/'

INSTRUISTO:

Estimata publiko, karaj gelernantoj! Mi dankas vian atenton. Mi deziras, ke, ellernante ĉi poemeton, vi havu agrablajn rememorojn pri nia nun jam finita teatraĵo. Venu ankaŭ aliam! Ĝis la revido !

Se estas teatra kurteno, ĝi devas kuntiriĝi post la parolo de la instruisto kaj la aplaŭdoj. Sed ne forgesu, ke ĉiuj rolantoj de la teatraĵo klinu sin al la publiko, ĉar tiu estas la fina ago.

- Fino -

TEATRAĴO III.

PRINCINO ANDREA

Verkis: fraŭlino Nelly Masemi (Demokratia Respubliko de Kongo)

La scenaron verkis: sinjorino Adri Pásztor (Hungario)

Duakta teatraĵo

LOKO de la agado de la teatraĵo estas: ie en Meza Afriko, antaŭ la koloniado.

ROLOJ: de la unua akto

REĜO RADE: ĉ. 50 jarojn aĝa viro

TRI SAĜULOJ: same kiel la reĝo

SPIRITULO SATANA: pli aĝa ol la reĝo /li estu ŝminkita por aspekti multjarulo

PRINCINO ANDREA: aĝas ĉirkaŭ dudek jarojn

ROLOJ: de la dua akto:

REĜO NKUMU: ĉ. 50 jarojn aĝa viro

DU MUZIKISTOJ

REĜEDZINO IZIDORA: mezaĝa virino

SERVISTOJ: diversaj, sed ili povas esti ankaŭ nur gejunuloj

ARMEESTRO

REĜKORTEGA POPOLO: diversaj homoj, povas esti inter ili ankaŭ infanoj

SOLDATOJ

PRINCINO ANDREA: ĉ. dudek jarojn aĝa

La scenejo de la unua akto:

Antaŭ la publiko sur la scenejo meze sidas sur tronseĝoj reĝo RADE kaj lia filino princino ANDREA, vestitaj en elegantaj naciaj kostumoj. En la apudeco de la reĝo staras du servistoj, kiuj ventumas ilin. Proksime al ANDREA staras la TRI SAĜULOJ, kaj SPIRITULO SATANA.

La agado komenciĝas per parolo de reĝo RADE.

REĜO RADE:

Mi Rade, via reĝo, ne scias kial estas tiom da malpacemo inter mia popolo kontraŭ mia penado igi la popolon ĝoja. Kio mankas en mia regno? Ĉumia popolo vivas en pli granda mizero, ol al kio ĝi al kutimiĝis jam, ol pri kio mi scias? Mi aŭdas de miaj fideluloj, ke la popolo malsatas, kaj ili perforton spertis ĉie. Mi scias, ke por solvi la problemon de la malsato, por plibonigi la vivon de la popolo mi devos pli produktigi la grundojn, mi devos certigi laboron por la homoj. Sed por tiuj agoj mi bezonas longan tempon kaj kunlaboremajn helpantojn. Mi havas planon, kiel pliproduktigi la grundojn de mia regno. Se mia plano sukcesos, mi estiĝos granda reĝo antaŭ la okuloj de mia popolo. Pere de tiu maniero riĉiĝos mia popolo, kaj la malsatego malaperos. Sed nun bedaŭrinde minacas min la najbara reĝo, ĉar mia filino ne volis edziniĝi kun li, kiu jam ne estas juna. Se li atakos nian landon, mi devos ekbatali kontraŭ li, por savi mian filinon Andrea. Sed dume povos perdiĝi mia plano, kaj se ni ne gajnos, mortos ĉiuj.

La reĝo turnas sin al la saĝuloj kaj pludaŭrigas sian parolon:

REĜO RADE:

Saĝuloj, donu al mi konsilon: kion fari? La najbara reĝo atakos la teron de miaj prapatroj! Mi neniam povos cedi, lasi tiun agon plenumiĝi! Li ne povos okupi mian lokon sur mia trono!

UNU SAĜULO:

Ne malkuraĝiĝu, reĝa moŝto! Se vi ne kontraŭbatos al tiu reĝo NKUMU, ni ĉiuj mortos. Ni apogos vin. Via vivo kaj viaj familianoj estas nun en danĝero, ĉar ili atakos nin perforte por forrabi de vi vian belan floron, vian filinon.

REĜO RADE:

Mi ektimis la malamikon, kiu ne bele petis de mi mian filinon, sed perforte volas akiri ŝin. Li scias ke mia belega filino estas la ununura trezoro de nia tero, kiun deziris jam edziniĝi ankaŭ riĉaj komercistoj kaj karavanestroj, saĝuloj, princoj. Ŝi estos la reĝino ĉi tie post mi, ŝi estos la adorinda bildo, spegulo de tiu ĉi lando de miaj prapatroj. Nur ŝi rajtas elekti edzon por si mem, mi ne rajtas devigi ŝin. Akceptante ĉi fakton mi povas nur tiamaniere protekti mian ŝatatan patrujon!

SPIRITULO SATANA starante iome aparte de la aliaj saĝuloj, diras iom en si mem, tamen laŭte, do nepre ankaŭ aŭdeble:

SPIRITULO SATANA:

Ho-o-o! Kion mi vidas? Li serĉas min! La reĝo alvenis al mia tereno! Kion vi volas de mi mia reĝo? Ĉu vi volas interbatali aŭ volas pacon?

REĜO RADE:

Vi, malbonomena saĝulo! Mia popolo suferas pro senespereco al pli bona vivo. Krome la malamiko serĉas mian filinon, kiu estas la spegulo de nia tero. Kaj laŭ nia kutimo ne eblas por mi akcepti tiun unuigon kun la najbaro. Tial mi venis al vi, ke vi protektu min, mian filinon kaj ĉiujn homojn de mia lando. Mi pretas pagi al vi multan monon pro via defendo. Sed mi mortigos vin, se vi ne urĝe faros tion.

SPIRITULO SATANA:

Jes. mia reĝo, bone! Sed mi ne bezonas vian monon, mi bezonas sangon! Iru hejmen, reĝo, kaj atendu tri tagojn! Kaj respektu la volon de viaj prapatroj!

Spiritulo Satana al si mem daŭrigas flankenturnigante de la reĝo.

Ankaŭ mi sopiras lian filinon. Sed se ankaŭ mi ne povas edzinigi Andrean, mi ne helpas ilin. Kial mi agu tiel? Kion mi gajnos pere de tio? Ne, mi ne helpas ilin!

REĜO RADE:

Mi ne havas nun forton kontraŭstari al volo de la najbara NKUMU. Mi konsentas doni mian filinon al la fremdulo! Tiel ni povus resti bonaj najbaroj, kvazaŭ gefratoj. Ja, ni devas kunlabori en la mondo.

SAĜULOJ:

Kion vi diras, majesta reĝo? Kial vi ne respektas la konsilon de viaj prapatroj, kiuj diris, ke vi lernu ne perdi vian filinon, la ununuran plej grandan riĉaĵon de nia lando? Nun kial vi volas cedi? Pensu alie, ja vi estas fortmana! Se vi ne akceptas nian konsilon koncerne vian kontraŭstaron, faru kion vi volas, sed ni ne apogos vin plu!

REĜO RADE diras turnante sin al la konsildonantoj:

Miaj saĝuloj ne konsentas tiurilate ĉu mi batalu aŭ volu kontrakti kun Nkumu. Do, ni iru refreŝigi nin kaj lastfoje pripensi la grandan demandon!

La ĉeestantoj kune iras eksteren. Per tiu ago finiĝas la unua akto.

Dume oni preparas la scenejon al la dua akto de la teatraĵo.

II-a akto

Scenejo de la agado:

Sur la scenejo staras la du tronseĝoj, sur kiuj sidas reĝo NKUMU kaj lia edzino IZIFORA.

Apud la reĝo staras du muzikistoj kaj per malnovaj popolaj instrumentoj ludas por la geedzoj. La gereĝoj en elegantaj naciaj roboj, ankaŭ la muzikistoj same nacie vestitaj estu. Duflanke staras servistoj, soldatoj, la armeestro, korteganoj kaj kelkaj popolanoj.

Kiam finiĝas la ŝatata nacia muziko, la reĝo ekparolas:

REĜO NKUMU:

Kial mi devis heredi nur unu pecon da tero kaj sur ĝi malbelajn inojn? Mi havas multegajn homojn en mia regno. Ja ĉiutage pluraj beboj naskiĝas ĉe ni. Kien mi metu ilin? Kie mi trovu lokon por vivi? Mi ne havas pli grandan lokon kaj la malriĉeco mordetas mian popolon. Krome damaĝo estas ankaŭ tio, ke miaj grundoj ne estas fruktodonaj, produktemaj! Problemo estas ankaŭ tio, ke mia edzino maljuniĝis, jam ne belas, ne povas doni al mi belajn gefilojn per kiuj povus riĉiĝi mia lando. Kiel solvi tiom da problemoj? Kion fari? Kion faru mi?

Dume li turnadas sin foje al sia edzino, kaj foje al la ĉirkaŭ li starantaj kortegaanoj.

REĜEDZINO IZIDORA:

Certe, mia majesta reĝedzo, vi havas bonan ideon. Vi devas havi alian edzinon, ĉar mi ne plu havas forton doni al vi novajn gefilojn. Tiu fraŭlino estas tre bela, pli bela ol la aliaj ulinoj de nia tero. Nur vi povas esti tiu viro, kiu posedos tiun virinon!

REĜO NKUMU:

Ĉu vi scias kia estas tiu knabino, filino kaj riĉeco de reĝo Rade? Mi sendos mian soldatpopolon al ilia tero, sed ne por geedziĝi kun virinoj de tiu regno, sed por ĉi tien porti la filinon de REĜO RADE. Mi volas havi infanojn de ŝi. Se ŝi vere tre belas, ŝi iĝos mia reĝedzino. Sed Vi ne ĵaluzu! Mi konfidas al vi transdoni viajn konojn al ŝi, kaj vesti ŝin al nia geedziĝo.

Poste li eldonas la ordonon:

He, venu tien ĉi la armeestro!

ARMEESTRO:

Dio de la prapatroj estu ĉiam kun vi kaj helpu vin, reĝo de reĝoj! Mi atendas viajn ordonojn!

REĜO NKUMU:

He, estro de miaj soldatoj! Aŭskultu la planon de milito, por havigi al mi la filinon de REĜO RADE. En tiu lando mortiĝu ĉiuj homoj krom tiu belega floro princino Andrea, filino de REĜO RADE. Ili ne donis ŝin al mi, tial mi volas trinki ilian sangon, manĝi la karnon de tiu popolo. Mi ripetas: ne mortigu la belan floron!

LA KORTEGA POPOLO:

En la palaco tamen ne estu milito!

SOLDATOJ:

Jes, REĜO RADE mortos kun sia popolo krom lia bela filino, la princino ANDREA!

Ja, nia reĝo volas edziĝi kun ŝi.

La soldatoj kaj la armeestro foriras.

REĜO NKUMU:

Ho, fine mi povos vidi ŝin. Mi sentas, ke ŝi venos! Mi sentas, ke ŝi belas kia estas la stelo en la nokto, kiam ĝi antaŭeniĝas de malantaŭ la nuboj. Sed mi povas diri ankaŭ tion, ke ŝi belas kiel Suno, kaj klaras kiel Luno.

REĜEDZINO IZIDORA:

Ha, kontraŭ la volo de la reĝo ĉu mi povas fari ion ajn? Mi devas konsenti, kaj transdoni miajn virinajn-edzinajn spertojn al ŝi laŭ lia volo. Ja, mi havas ĉion, do mi volas havi ilin ankaŭ en la estonteco, mi volas vivi. Venu iu ajn bela fraŭlino, la unua edzino tamen mi restas.

Dume enpaŝas PRINCINO ANDREA kun la soldatoj kaj la estro de la armeo. IZIDORA turniĝas al ANDREA kaj alparolas ŝin:

REĜEDZINO IZIDORA:

Vi estas belega! Kial vi kaŝas vian anĝelan vizaĝon? Kial? He, kio estas via nomo?

Antaŭ ol ŝi respondus, ekvoĉas la Estro de ARMEOJ:

ARMEESTRO:

Oni nomas ŝin: PRINCINO ANDREA. Mi portis ŝin ĉi tien.

PRINCINO ANDREA:

Mi nomiĝas PRINCINO ANDREA. Kiu estas vi, sinjorino?

GESERVISTOJ – *kune, montrante al REĜEDZINO IZIDORA:*

Ŝi estas la unua edzino de nia reĝo. Vi certe ne scias, sed multaj virinoj de nia lando ĝojus, se ilin edzinigus nia reĝo. Sed li preferas edziĝi kun vi. Ni proponas konsenti kun lia deziro. Li tre amas vin!

REĜEDZINO IZIDORA:

Jes, mi estas la unua edzino, mi nomiĝas Majestino IZIDORA. Tiuj geservistoj staros je via dispono en nia reĝa kortego. Mia edzo amas vin. Por krei emon de la reĝo al vi, bonvolu rideti iomete, kaj estu kara al la reĝo!

Turniĝante al la servistoj ŝi daŭrigas:

Kaj vi geservistoj, bone prizorgu ŝin! Mi ne volos aŭdi plendon pro via nebona servado!

GESERVISTOJ - kune:

Jes, ni komprenas vin, majesta sinjorino! Ĉio okazos laŭ via deziro!

PRINCINO ANDREA iom flanketurniĝas de ili, kaj tiel meditas:

PRINCINO ANDREA:

Mi devas montri al tiu reĝo, ke li eraris, malbone agis. La defluigita sango de mia popolo krias al mia Dio! Tiu horora ago terure timigas min. En mia lando mi estis amata ano de mia familio, popolo. Nun kie estas miaj gepatroj, gefratoj, geamikoj? Kie estas mia popolo? Kie estas mia regno? Kaj tiu ĉi reĝo memfide kuraĝas diri al mi, ke li amas min! Kia amo estas la ĉi tia? Nun mi havas nenion! Sed, kion mi faru nun? Nu, mi ekvidos poste. Sed certas, ke hodiaŭ estas la Tago de la malpaco inter ni kaj tago de nia malamikeco!

REĜO NKUMU turniĝas al ANDREA kaj alparolas ŝin:

REĜO NKUMU:

Mi atendas jam mian novan, la duan reĝedzinon. Vi alvenis do, venu pli proksimen al mi, ke mi povu pli bone rigardi. Ho, PRINCINO ANDREA, kia kreaĵo de Dio vi estas! Mi povas malhavi vin eĉ ne por unu momento! Ho, vi havas anĝelajn okulojn, belegan vizaĝon, palan kia Luno! Venu, kaj kisu min, vian edzon, vian reĝon!

PRINCINO ANDREA alproksimiĝas la reĝon, staras tre proksime antaŭ li, kaj foje ektuŝas lian nudan brakon, poste alparolas lin kolerege:

PRINCINO ANDREA:

Haltigu viajn sentojn! Vi estas mem la Satano! Ho, vi sangemulo! Respondu min: kie estas miaj gepatroj, gefratoj, geamikoj, mia regno? Ho, vi monstro! Respondu al mi: kiaj homoj estas vi kun via popolo, kiuj konas nur la perforton, la murdon? Vi lasis

viva neniun el mia popolo! Se tamen restis vivaj iuj infanetoj, tiuj georfoj mortos poste sen patrinoj! Rigardu min bone, ci sangamana monstro, kiu amasbuĉis pasie mian popolon! Vi sentos baldaŭ miajn manojn pezi sur vi!

REĜO NKUMU kriadi komencas.

REĜO NKUMU:

Ho, mi perdis mian vidkapablon, mi sufokiĝas! Akvo-o-on! Mi mort-o-os!

La reĝo falas sur la teron, alrapidas tien kun du soldatoj la reĝedzino IZIDORA.

SOLDATOJ tuŝas la kolajn vejnojn de la reĝo kaj konstatas la okazon de la morto.

SOLDATOJ:

Ho, ve! REĜO NKUMU mortis! Ho, ve!

REĜVIDVINO IZIDORA:

Korteganoj, aŭdu min! Post la morto de mia reĝo, mia edzo, mi sekvos lin sur la trono!

La brako de mia edzo montras pikon de iu insekto, kiun ni vidas nenie! Povas esti, ke princino Andrea mortigis reĝon Nkumu, sed tio ne certas. Mi, IZIDORA, via reĝino deklaras, ke mi lasas libere foriri PRINCINON ANDREA. Iru ŝi vivi en alia lando, revenu ŝi tien ĉi neniam! Sed se ŝi volas provoki ribelon kontraŭ mia regno, aŭ armeon ekirigas kontraŭ ni, ŝi mortos! Mi fosigos ŝin en sablon de la niaregna dezerto!

REĜINO IZIDORA turnas sin al PRINCINO ANDREA kaj demandas ANDREAn:

REĜINO IZIDORA:

Nu, PRINCINO ANDREA, ĉu vi povis bone kompreni min?

PRINCINO ANDREA:

Jes, Majesta REĜINO, mi bone komprenis vin.

REĜINO IZIDORA turnante sin kaj al PRINCINO ANDREA kaj al ĉiuj ĉeestantoj ordonas:

Bone. Se vi ĉiuj povis bone kompreni min, nun submetiĝu kaj certigu min pri via fideleco!

Ĉiuj rolantoj surgenuiĝas antaŭ la reĝino kaj klinas sian kapon antaŭ la reĝino. Tiel ili submetiĝas al ŝi.

REĜINO IZIDORA:

Bone, mi akceptas vian submetiĝon. Nun Vi rajtas jam ekstari. Nun ni finis la aferon de la tronposteulado. Ni havos multan laboron por florigi nian grandan landon! Miajn ordonojn vi ricevos post la entombigo de REĜO NKUMU!

ĈIUJ ĈEESTANTOJ ekstaras kaj viciĝas antaŭ la publiko sinklinade. Tiutage finiĝas la teatraĵo.

-Fino-

